

werden aangevoerd, winst geven, namelijk de Coromandelse 45 en de Suratse 27 $\frac{1}{3}$ ⁶. De 25 pakken met de Idda Wilhelmina verzonden zullen ook wel verkocht worden. In de hoop dat de Hoge Regering er mee akkoord gaat, mogen de residenten te Pulau Tjinkuk de ontvangen 45 pakken ook omzetten. Dat betreft ook de Bengaalse gerassen die met de Westfriesland en Jonge Samuel werden aangevoerd, waarvan de prijs van taël 3 $\frac{1}{4}$ tot taël 3 het corgie is verlaagd. Voor die eerdere prijs waren ze onverkoopbaar en ze zouden maar renteloos in de pakhuizen liggen, wat hun kwaliteit ook niet ten goede komt. Te Padang was in 1765/66 bij een inkoopprijs van f 158.540, de winst f 72.819, of 45 $\frac{7}{8}$ %. Dat is f 19.594 meer en de verwerving van goud bedroeg taël 4464, wat die in 1764/65 met 1260 taël te boven gaat. [fol. 686] Te Pulau Tjinkuk is op f 38.447 een winst van f 13.946, of ruim 36 $\frac{1}{2}$ % gemaakt, wat f 2961 meer is dan in 1764/65. Aan goud werd daar 903 taël, of 64 $\frac{3}{4}$ taël meer dan in het voorgaande jaar verworven. Dat geeft goede hoop en de residenten berichtten in hun brief van 14 oktober dat de handel daar toeneemt en dat er van de lading van de Mossel weinig of niets over is.)

Den nieuwen sulthan van Indrapoera, nadat landschap eindelijk in zijn bezit gekregen en daarinne zeer goede ordre op de peper en rijstculture gesteld te hebben, is den 29 november op Padang aangekomen en den 7 december b'eedigd en voorgesteld. En terwijl de ministers van zijnen ijver omtrent de aanplanting van rijst en andere levens- middelen zeer goede getuigenisse geeven, zodanig dat daar dezelve, bevorens na Indrapoera gebragt moeste werden, men die tegenswoordig ten behoeve van andere plaatzen, vandaar haald, voeden wij hoop dat de peper leverantie daar ook in der tijd van succes zullen zijn. Het koningje van Troussang, waarvan wij in onze voorwaards gemelde missive van 31 december 1765 gesproken hebben, sedert halsterrig gebleven zijnde in zig te verzoenen met de hoofden der Tigablas Cottas, hebben de ministers hem van zijne waardigheden ontbloot en op verzoek der agt ponghouloes, die na zijn arrest tot opzigters over dat landschap gesteld zijn, een ander in zijn plaats provisioneel aangesteld, met dit onderscheid dat hij de regeering met de aanstellene ponghouloes tezamen zouden moeten waarnemen.

Fol. 886r-887r.

(De resident te Baros Lieben achtte de post bij de rivier de Lae Tapus met vier Buginezen onder een onderofficier voldoende om de smokkel van benzoë of ander reukwater door de bergvolkeren naar de Atjehers en andere smokkelaars te verhinderen. Ze is echter inmiddels op 5 en 6 september 1764 door een groep Atjehse rovers overvallen, waarbij een militair is gesneuveld en de drie andere met de onderofficier gevangen zijn genomen. [fol. 888] Ze wisten echter te ontsnappen en brachten het bericht van de verovering van deze post naar Baros. Men weet niet of de voordelen voor de handel zouden opwegen tegen de kosten van een bezetting die zulke aanvallen kan afslaan. Daarom is het beter gevonden die post geheel op te heffen en de lastprauw te Baros de Lae Tapus nu en dan te laten patrouilleren en vrij te houden van smokkelaars. Mocht het bestuur een andere mening hebben, wat men zou kunnen opmaken uit de opdracht aan de resident om moeilijkheden met Atjehers en andere gevaarlijke volken, voor zover in overeenstemming met de reputatie van de Compagnie, te vermijden, dan moet het bestuur belemmeren dat die rovers zich daar vestigen. [fol. 889] De resident had geschreven dat hij vreesde dat ze dat zouden proberen. De Hoge Regering keurde dit beleid niet af, daar ze aannam dat het bestuur daarin geen probleem zag en meende dat de smokkel verhinderd kon worden. Maar op 18 augustus berichtte de resident dat de koning van Atjeh alle reukwaters benoorden Baros en Pulau Tjinkuk inzamelde tegen zout, ijzer en textiel. Hij bevond zich met vijf grote kuntings met zulke koopwaar in de rivier van Pulau Tjinkuk. De resident kon daardoor in het kleine district Baros niet op voldoende gom de hand leggen en de Lae Tapus werd door die Atjehers druk bevaren. Het bestuur verklaarde in zijn resolutie van 6 september niet in staat te zijn iets met geweld te

6 In originele tekst is % weggelaten